

Ustroj državne vlasti u Republici Hrvatskoj

Dujmović, Lorena

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic Nikola Tesla in Gospić / Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:107:817077>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-29**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic Nikola Tesla in Gospić - Undergraduate thesis repository](#)

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Lorena Dujmović

USTROJ DRŽAVNE VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ
ORGANIZATION OF GOVERNMENT IN CROATIA

Završni rad

Gospić, 2017.

VELEUČILIŠTE „NIKOLA TESLA“ U GOSPIĆU

Upravni odjel

Stručni upravni studij

USTROJ DRŽAVNE VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

ORGANIZATION OF GOVERNMENT IN CROATIA

Završni rad

MENTOR

Dr.sc.Branislav Šutić

STUDENT

Lorena Dujmović

MBS.: 2963000312/12

Gospić, veljača 2017.

Veleučilište „Nikola Tesla“ u Gospiću
Upravni odjel
Gospić, 16. studeni 2016.

Z A D A T A K

za završni rad

Pristupnici: Lorena Dujmović

MBS:263000312/12

Studentici stručnog Upravnog studija izdaje se tema završnog rada pod nazivom

USTROJ DRŽAVNE VLASTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sadržaj zadatka :

1. Državna organizacija i vlast (osnovni pojmovi, suverenitet, organizacija državne politike)
2. Ustav Republike Hrvatske, definiranje
3. Vlada Republike Hrvatske
4. Sabor Republike Hrvatske
5. Predsjednik Republike Hrvatske
6. Ustroj vlasti u Republici Hrvatskoj, odnos tijela trodiobe vlasti i političkog sustava koji iz istog proizlazi
7. Zaključak

Završni rad izraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta „Nikola Tesla“ u Gospiću.

Mentor: dr.sc. Branislav Šutić, prof.v.šk.

zadano: 16. studeni 2016.,

(ime i prezime)

(na dnevak)

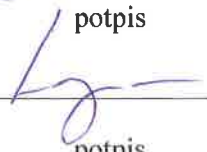
potpis

Pročelnik odjela: Tomislav Lopac, prof.

predati do: 30.09.2017.,

(ime i prezime)

(nadnevak)

potpis

Studentica: Lorena Dujmović

primio zadatak: 16. studenog 2016.,

(ime i prezime)

(nadnevak)

potpis

Dostavlja se:

- mentoru
- pristupniku

IZJAVA

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom „Ustroj državne vlasti u Republici Hrvatskoj“ izradila samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora dr.sc. Branislava Šutića, prof.v.šk.

Lorena Dujmović

Lorena Dujmović

(potpis studenta)

Sažetak

Tema diplomskog rada je Ustroj državne vlasti u Republici Hrvatskoj. Rad je tematski podijeljen na četiri dijela.

U prvom dijelu biti će objašnjena državna organizacija i vlast u RH, autoritet državne organizacije i integracija državne politike, kao i suverenitet državne vlasti i njena dioba. Drugi dio rada detaljnije objašnjava Ustav RH, njegove temeljne odredbe, kao i vrednote ustavnog poretka te osobne i političke slobode i prava. Na kraju drugog dijela objašnjene su promjene Ustava. Nadalje, treći dio navodi funkcije Vlade u RH, prezentira predsjednika, uži kabinet Vlade, navodi sve Vlade do danas te objašnjava odnos između Vlade i Sabora. Na kraju, četvrti dio prikazuje ustroj državne vlasti u RH. Detaljnije objašnjava trodiobu vlasti, odnosno zakonodavnu, izvršnu i sudbenu vlast u RH. Nadalje, prikazuje sve nadležnosti Ustavnog suda te Državno odvjetništvo.

Ključne riječi: *Sabor RH, Vlada RH, Predsjednik RH, ustroj vlasti*

Abstract

This thesis is the Organization of state power in the Republic of Croatia. The work is thematically divided into four parts.

The first part will be explained by state organizations and authorities in the Republic of Croatia, the authority of the state organization and integration of national policy, as well as the sovereignty of state power and its division.

The second part of the details of the Constitution, its basic provisions, as well as the values of the constitutional order and the personal and political freedoms and rights. At the end of the second part explains the changes in the Constitution. Furthermore, the third section outlines the functions of the Government of the Republic of Croatia, presented by the President, Chief Cabinet Minister, said all of the Government to date and explains the relationship between the Government and the Parliament.

Finally, the fourth section presents the structure of state power in the Republic of Croatia. The details of the separation of powers, ie the legislative, executive and judicial power in the Republic of Croatia. Furthermore, it displays all the powers of the Constitutional Court and the State Attorney's Office.

Keywords: *Parliament of Croatia, The Government of the Republic of Croatia, President of the Republic, structure of government*

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. DRŽAVNA ORGANIZACIJA I VLAST	2
2.1. Autoritet unutar državne organizacije	6
2.2. Integracija državne politike	7
2.3. Suverenitet državne vlasti	9
2.4. Dioba vlasti	11
3. USTAV RH	14
3.1. Temeljne odredbe Ustava.....	14
3.2. Vrednote ustavnog poretka i suverenitet RH.....	14
3.3. Osobne i političke slobode i prava.....	15
3.4. Promjene Ustava	16
4. FUNKCIJA VLADE U RH.....	17
4.1. Predsjednik Vlade	18
4.2. Uži kabinet	18
4.3. Sjednice Vlade.....	18
4.4. Vlade do danas	19
4.5. Odnos Vlade i Sabora.....	21
5. SABOR REPUBLIKE HRVATSKE	24
5.1. Ustrojstvo Hrvatskog sabora.....	24
5.2. Predsjednik Sabora.....	25
6. PREDSJEDNIK REPUBLIKE HRVATSKE	27
6.1. Ovlasti predsjednika Republike Hrvatske.....	27
7. USTROJ DRŽAVNE VLASTI U RH	30
7.1. Zakonodavna vlast	30
7.2. Izvršna vlast	32

7.3. Sudbena vlast	35
7.3.1. Nadležnosti Ustavnog suda.....	37
7.3.2. Državno odvjetništvo	37
8. ODREĐENJE POLITIČKOG SUSTAVA NASTAVNO NA USTAVNO-PRAVNI ODNOS IZMEĐU DRŽAVNOG POGLAVARA I VLADE.....	39
9. ZAKLJUČAK	40
LITERATURA.....	41
POPIS SLIKA	42

1. UVOD

Država kao organizacija ljudskih zajednica i kao predodžba koju ljudi imaju o nekoj društvenoj pojavi, povezana je s vlašću. Prisutnost države ogleda se kroz određene odnose njezinih organizacijskih oblika prema pojedincima i skupinama kojima pripadaju.

Republika Hrvatska je po svom uređenju republika, s demokratski izabranim parlamentom, odnosno Hrvatskim Saborom. Republika Hrvatska proglasila je svoju samostalnost i neovisnost na temelju Ustavne odluke o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske 25. lipnja 1991.

Vlast u Republici Hrvatskoj je institucionalna moć, a zasnovana je na pretpostavkama koje imaju autoritet te proizlazi iz volje građana ili društvene organizacije. Da bi vlast postojala, mora postojati organizacija. Također, vlast je legitimni oblik moći. Odnosi između prava i dužnosti nositelja vlasti, moraju biti sukladno uspostavljeni da bi vlast bila funkcionalna. Vlast u RH kreće se u određenim granicama, dok je moć difuzno rasprostranjena. Državna vlast štiti uspostavljenu društvenu organizaciju i služi toj svrsi.

Vlast stvara takav odnos među ljudima da pojedinac ili skupina pojedinaca ima mogućnost provesti svoju volju, i to protiv volje drugog pojedinca. No, kada se vlast vrši kontinuiranim djelovanjem na određenom teritoriju i kada joj se nitko ne može suprotstaviti, tada se govori o političkoj vlasti.

2. DRŽAVNA ORGANIZACIJA I VLAST

Od nastanka, organizacija države je služila ciljevima i zadacima koje je pred nju postavljala vlast. To je i osnovni razlog zbog kojeg su ljudi trebali organizaciju, zbog kojeg su unutra nje usadili načelo podjele rada. Na tim je organizacijama počivao i monopol fizičke sile vlastodržaca nad ljudima i teritorijem. Da li se ta organizacija zvala država, vlada ili uprava, bilo je nebitno, sve dok je ona služila održanju vlasti. Ta je simbioza vlasti i organizacija dala državnoj organizaciji jedan poseban pečat, ostavljajući neizbrisive tragove na njezinoj organizacijskoj strukturi. Nastanak osnovnog načela povezivanja unutar organizacije, hijerarhijskog načela, odraz je odnosa vlasti u društvu kojima je organizacija služila za unutarnje odnose u samoj organizaciji. Sve je bilo povezano u jedan sustav koji služi jednom određenom interesu, odnosno interesu vladanja. Vlast koja je izabrana na temelju Ustava i zakona je legalna, ali ne mora biti legitimna (prihvaćena od građana). (Šutić,2011.)

Metoda koja je bila korištena u društvu je sila, naređenje, norma, a sve zbog postizanja poslušnosti i pokoravanja, te je bilo prirodno da se ta ista metoda prenese i na unutarnje organizacijske odnose.

Tijela državne uprave su (<https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-sustav-drzavnu-upravu-te-lokalnu-i-podrucnu-regionalnu-samoupravu/o-drzavnoj-upravi/ustrojstvo-drzavne-uprave-i-struktura-upravljanja/706> , 15.12.2016.) :

- Ministarstva
- Središnji državni uredi
- Državne upravne organizacije
- Uredi državne uprave u županijama.

U upravnoj organizaciji, kao osnovnom instrumentu vladanja, postoji povezivanje, stvaranje jasne cjeline, podređivane mase pojedinačnih djelovanja i djelatnosti, što znači u biti poslušnost radi ostvarivanja jedinstvenog cilja. Stoga se u organizaciji počinju primjenjivati sila, zastrašivanje, naređenje, zabrana, pisana i nepisana pravila i norme. Kao u svakom normativnom sustavu naređivanja i posluha bez pogovora, uvođenjem pravila i normi gubi se onaj trag početne brutalne okrutnosti koja se u tim odnosima primjenjuje. Primjer je kineska uprava, a sami kineski povjesničari govore da je u određenom razdoblju 35% svih službenika

umrlo neprirodnom smrću izvan bojnog polja. Međutim, danas nije potrebno primjenjivati takve metode. Danas se organizacija bori s problemima koji proizlaze iz tog nasljedstva. Organizacije su u međuvremenu prestale služiti isključivo vlasti. U organizacijama koje ne služe vlasti svijest o sili (nužnost poslušnosti kao jedinog mogućeg sredstva povezivanja) djeluje i dalje. I te organizacije se temelje na hijerarhiji, na vlasti, na određivanju, klasifikaciji ljudi na „više“ i na „niže“, ali i na razlikovanju s obzirom na posjedovanje znanja potrebnog za obavljanje pojedinih poslova u upravnoj organizaciji. (Šutić, 2011.).

Metoda sile kao metoda povezivanja nije više ni tehnički najkorisnija. Stari obrazac vojne organizacije, u kojoj je onaj koji je „viši“ pretpostavljen „nižem“, u kojoj među svim ljudima postoji neki odnos podređenosti i nadređenosti, bez obzira na to rade li oni na istom poslu, nije se u ostalim organizacijama mogao lako primjenjivati, te se vrlo brzo prešlo na izmjenu toga načela. Uveden je novi oblik odnosa koji se u literaturi spominje kao „linijsko“, funkcionalno rukovođenje. Postoji jedna linija hijerarhije po kojoj se naređuje i sluša, ali postoje i horizontalne veze po kojima se samo savjetuje, gdje se obavljaju određeni poslovi stručne naravi, bez ovlasti izdavanja naredbi. Ta vrsta zapovijedanja uvedena je i vojnu organizaciju, koja je bila područje primjene tradicionalnog principa hijerarhije. Stoga je F. W. Taylor preporučio funkcionalno zapovijedanje u tvornici, odnosno da jedan radnik ima osam „pretpostavljenih“, po personalnoj i disciplinskoj liniji, za tempo rada, za održavanje strojeva, održavanje informacijskog sustava, utrošak materijala, nadzor, tako da one pretežitim dijelom više ne služe prije svega ostvarivanju ciljeva političke vlasti. Sve veći broj organizacija služi ciljevima službe, dakle izvršavanju određenih društveno potrebnih gotovih proizvoda. Svaki od tih tehničkih specijalista može davati mišljenje, upute, savjete, zapovijedi, isključivo kao specijalist određenog područja. Čim se naređivanje razbije na dijelove, ono nema naredbodavnu snagu, nema koncentracije vlasti, što je bit hijerarhijskog načela u organizaciji. Dakle, iskustvo o funkcioniranju organizacijskih sustava pokazalo je da se u složenim i kompleksnim suvremenim organizacijama ne može upotrijebiti čisto načelo vlasti, tradicijom preneseno načelo hijerarhije, nego se moraju primjenjivati neka druga rješenja. (Šutić, 2011.).

U raspravama o političkom uređivanju države razlikuju se državna uprava (organizacija) te njeni vanjski i unutarnji odnosi:

Unutarnji odnosi su odnosi unutar same upravne, državne organizacije, a u vanjskim odnosima uz pomoć upravne organizacije kao svojeg instrumenta vlast dijeli ljude. Ona

polarizira zajednicu na one koji vladaju i na one kojima se uz pomoć državne uprave vlada. I ono što je zanimljivo, bez obzira na temelju kojih je interesa do institucije vlasti došlo, kad vlast kao institucija postoji, ona polarizira, raslojava društvo na dvije oprečne strane. To svojstvo karakteristično je za samu vlast, bez obzira na interese koji su doveli do njenog ustanovljenja. Najdublja opasnost birokratizacije vlasti jest u tome što vlast kao institucija, institucija vladanja, dominacija nad čovjekom, stvara dva tabora, dva društva unutar istog društva, iste zajednice. To je pojava koju je vladajuća skupina u svakom društvu od početka pokušala prikriti i tome je dobro uspjela, jer se i danas u relativno razvijenom društvu može čuti da se vlast vrši za opće dobro te da služi općem dobru. (Šutić, 2011.).

U pravilu, to je težnja demokratskog društva. Radikalni protivnik vlasti, kao što je engleski filozof B. Russell, u svojem djelu *Power* (1938.) kaže da se u društvu vrše dvije vrste aktivnosti, jedna koja služi zadovoljavanju potreba, i druga koja sprječava ljude da zadovolje svoje potrebe na račun potreba drugih. Vlasti se daje uloga trećeg nepristranog suca koji u društvu pazi na red, čuva da se nikog ne ošteti, nameće određene interese do kojih se došlo po objektivnom sustavu pravila. Sve to vlast doista radi, i radi sve više, ali njezin je izvor ipak dominacija određenih interesa nad interesima ostalih. Kad dođe do sukoba interesa, uvijek interesi vladajućeg sloja, vladajuće i odlučujuće skupine, prevladavaju i bivaju zadovoljeni na štetu interesa onih koji toj skupini ne pripadaju. Proces se danas može pratiti i u suvremenom svijetu aktualne globalizacije. Hoće li vlast koja će nastati nakon raspada blokova, i koja će obuhvaćati sve kontinente, biti za opće dobro, posebno malih naroda i država, tek će se vidjeti. Premda vlast vrši razne funkcije koje jesu za opće dobro svih, osigurava razne službe koje jesu društveno potrebne i poboljšava život ljudi, njezina je osnovna narav, njezina svrha, ostvarivanje dominacije, čak i globalne. Dominacija sasvim sigurno ne znači ništa drugo nego zadovoljavanje jednog, odnosno jednih interesa na račun drugog i drugih interesa. Dominacija ima smisla samo onda kada se radi isključivo o sukobu interesa. (Šutić, 2011.).

Polariziranjem skupina u društvu konflikti postaju sve opasniji, s obzirom na to da su sredstva koja pri tom upotrebljavanju postala sve destruktivnija. To vrijedi, prije svega, za osnovni sukob u suvremenom svijetu, sukob organizacijskih sustava državne vlasti, pri čemu je važno naglasiti sljedeće: organizacijski sustavi državne vlasti služe vlasti, vlast po hipotezi služi vladajućoj skupini ili sloju odnosno šire politički relevantnim slojevima stanovništva. Ako vlast služi njima, onda bi se moglo reći da je cilj vlasti da ti ljudi, pripadnici tih skupina

budu sve bogatiji, sve zdraviji, sve obrazovaniji, sve sretniji, pod uvjetom da se to može definirati. Cilj tih organizacija treba biti sreća, obrazovanje, zadovoljstvo vladajućeg ili politički relevantnog sloja stanovništva, u Rusiji, ili u Francuskoj, ili u Americi, jer oni nisu međusobno suprotstavljeni. Sve bi te državne organizacije imale pune ruke posla kada bi nastojale osigurati što veću blagodat za sve slojeve društva. Postoji težnja mnogih pojedinaca da dominiraju ili drugih da im se suprotstave, pa da i unište civilizacijske različitosti neke druge skupine, grupe ili naroda. O kakvim se tu zapravo interesima radi, kakvi su to interesi u sukobu? U sukobu nisu interesi koje zastupaju te organizacije, nego institucionalni interesi državnih organizacijskih sustava, što je posebno opasno ako su one kulturne ili vjerske prirode, a teže dominaciji nad drugima. Svaka pojedina organizacija nastoji osigurati svoje daljnje postojanje, nastoji osigurati sve veći dio društvenih sredstava za obavljanje svoje djelatnosti. Nijednom državnom aparatu nije njegov proračun dovoljan, svaka bi ustanova htjela imati više nego što ima. Organizacija ima prirodnu tendenciju rasta, obuhvaćanja daljih djelatnosti, povećanja broja službenika, izgradnje novih zgrada, nabave nove opreme, što je sve vidljivo u svakodnevnoj praksi organizacija. Međutim, kad tu pojavu promatramo na razini velikih organizacijskih sustava (u prvom redu državnih), problem dobiva sasvim drugačiju konotaciju. (Šutić, 2011.).

Kada je cilj jedne države povećanje državnog teritorija, proširenje njene vlasti, utjecaja i veličine, onda se taj cilj može ostvariti samo na račun drugih. Proširenje vlasti jedne države kao državne organizacije može ići samo na štetu drugih isto takvih organizacija i prema tome ti interesi država kao organizacija moraju biti u sukobu. Kada države žele biti bolje, moćnije i veće jedna od druge, ti se zahtjevi ne mogu u isti mah zadovoljiti; kada jedna država širi utjecaj na druge i podčinjava ih, tada je nužan otpor. Budući da organizacije raspolažu opasnim destruktivnim sredstvima, onda stvaranje i održavanje takvih organizacijskih sustava, pa i samo njihovo postojanje, predstavlja sve veću opasnost za čovječanstvo. Budući da realnim metodama ne možemo postići ono što želimo (stvaranje snošljivih i konstruktivnih odnosa u ljudskoj organizaciji), logika „inženjera ljudskih odnosa“ bila je upotreba znanja na području psihologije da bi ljudi osjetili zadovoljstvo bez podloge u činjenicama. To je struci „ljudskih odnosa“ donijelo prilično „sumnjiv glas“ te je potaknulo ljude da počnu postavljati pitanja o tome što zapravo čini zadovoljstvo i nezadovoljstvo. (Šutić, 2011.).

2.1. Autoritet unutar državne organizacije

Autoritet se definira kao ugled, dostojanstvo, moć, vlast. Stoga je autoritet zaslužen povjerenje, priznato značenje; osoba ili institucija koja uživa opći ugled i ima velik utjecaj. (<http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4770>, 15.12.2016.)

Autoritet kao pojam u državnoj organizacijskoj upravi u prvom planu ističe dobrovoljnost. Prvotno se počelo govoriti o autoritetu u opreci prema vlasti, o autoritetu koju ljudi dobrovoljno slušaju primajući tuđa naređenja ili tuđa pravila kao normu vlastitog ponašanja, i to ne zbog straha od sankcija koje bi prema njima mogao primijeniti onaj koji je donio naređenje ili pravilo. Weber je govorio o tradicionalnom, karizmatičnom i legalnom autoritetu, razlikujući dobrovoljno pokoravanje koje potječe iz tradicije, duge navike slušanja, ili iz karizmatičke privrženosti jednom čovjeku ili ideji ili pravilu, ili konačno, iz uvjerenja da neki pravni poredak mora postojati radi općeg interesa. Nakon Webera mnogi autori tumače autoritet na druge načine, ali za nas je svakako značajno da se sve više počelo istraživati zbog čega ljudi slušaju i koji je izvor tog dobrovoljnog pristanka na poslušnost. (Šutić, 2011.).

Zapravo ljudi ne slušaju druge ljude, koliko se ponašaju prema objektivno stvorenim situacijama, zakonima situacije. Već odavno se kao ideal demokratske vlasti postavila „vladavina zakona (prava) a ne ljudi“. Taj se ideal često spominje u demokratskim revolucijama. Time je već izrečena osnovna misao da je suština autoriteta njegova neosobnost. Ljudi nerado slušaju drugog čovjeka u okviru vlasti dominacije čovjeka nad čovjekom, a neosobne se zakone radije sluša. Naravno, bilo je važno, premda to nije odlučujuće za doktrinu vladavine zakona, koje osobe stoje iza tih zakona. No, pojam neosobnog slučaja razvijao se dalje. Dobar primjer je „zakon situacije“. U određenoj se situaciji čovjek može ponašati samo na određeni način. Mnogo je efikasnije ljude dovesti u takvu situaciju u kojoj se mogu ponašati na određeni način nego im naređivati. Prisiliti nekoga da plati porez moguće je samo prijetnjom, sankcijama, zatvaranjem, globom, batinama, ubojstvom. Međutim, da bi se netko pokorio pravilima socijalnog osiguranja, uglavnom nisu potrebna nikakva naročita sredstva prisile. Osnovna je sankcija u tom slučaju ta da pojedinac koji se ne ponaša prema pravilima neće moći sudjelovati u pogodnostima koje socijalno osiguranje pruža.

Ljudi pronalaze putove za ublažavanje ili slabljenje tereta hijerarhijske vlasti unutar svojih redova, ali ne uspijevaju temeljito izmijeniti situaciju, što se može pripisati djelovanju dvaju osnovnih čimbenika, pojavi „mrvljenja“ rada te pomanjkanju autonomije pojedinca, kako u pogledu sredstava za rad, tako u pogledu samog radnog procesa. U odnosima sredstava rada vlasništvo, bez obzira o kojem je njegovom obliku riječ (feudalnom, privatnom ili državnom), negacija je samostalnosti čovjeka u odnosu na sredstva rada. Dok čovjek radi sredstvima rada s kojima ne raspolaže i nad kojima nema nikakve vlasti, nemoguće je do kraja zamijeniti metode vlasti drugim metodama u osiguranju organizacijske povezanosti. Ovo stanje znatno mijenja privatno vlasništvo i profit stvoren na tržištu. Također, dok čovjek koji radi nema nikakvog „glasa“ u samom radnom procesu u kojem sudjeluje, dok u organizacijama caruje gola vlast i sila, dotle je nemoguće zamijeniti metode vlasti drugim metodama upravljanja. (Šutić, 2011.).

2.2. Integracija državne politike

Ostvarivanje interesa u državi i rješavanje njihovih divergencija ne može se međusobno odijeliti. Oni se ne mogu posebno rješavati niti mogu biti povjeravani posebnim društvenim institucijama, što je do sada bilo uobičajeno. Ovdje se radi o tradicionalnom razlikovanju između politike i državne uprave. Politika tradicionalno znači rješavanje sukoba interesa. Osnovno je pitanje politike „Što tko dobiva i kada?“. Uprava, posebno onaj njen klasični dio, predstavlja izvršenje političkih odluka. Tu više nije riječ o interesima nego o izvršenju donesenih odluka, primjeni unaprijed postavljenih normi na konkretne situacije. U novoj situaciji divergiranja interesa to više nije moguće razdvojiti. Sukobi interesa, njihove divergencije i sam proces ostvarivanja su jedinstveni. (Šutić, 2011.).

U svakoj pojedinoj fazi tog procesa međusobno su povezani i isprepleteni politika i uprava, elementi interesa i elementi tehnike te elementi čistog ostvarenja. Ljudi koji se bore za vlast „izbacuju“ parole koje odgovaraju tom općem raspoloženju. Kad se raspoloženje mijenja i jača težnja prema dostignućima, prema novome, političari koji se bore za vlast odašilju progresivne, liberalne parole jer one odgovaraju trenutnom raspoloženju. Stranke odlaze do spoznaje, ako žele biti uspješne u borbi za vlast, da moraju imati dva programa, od kojih jedan mora odgovarati razdobljima u kojima vladaju očekivana progresivna raspoloženja, a drugi razdobljima konzervativnih težnji. Sve stranke razvijaju ta dva stava.

Često u praksi „progresivne“ govore drže konzervativci, „konzervativne“ planove brane liberali, demokrati i socijalisti. Međutim, upitno je što je jedno, a što drugo. Predstavnička tijela i parlamenti, osim što predstavljaju arenu u kojoj se te skupine bore za vlast, predstavljaju i radno mjesto u kojem se izrađuju zakoni koji sadrže radne programe za državnu upravu. Pa ako želimo da taj radni program bude razuman, onda i proces njegove izrade mora biti donekle racionalan. U zakonskom prijedlogu o regulaciji pomorskog prometa, radi se u prvom redu o nastojanju da se to komplicirano područje što bolje tehnički regulira. Na taj se način čisto tehnički stil mišljenja unosi postupno u političke akte. Tu se govori o interesima zajednice, o društvenom interesu, o interesu cjeline, a ne o interesu ove ili one skupine te ne o činjenici da je tehnika s interesima stanovništva nerazdvojno povezana i isprepletena (prostorni planovi i stambena izgradnja). (Šutić, 2011.).

Procese koji se mogu definirati upravljanjem, mogu se označiti kao trajno usklađivanje djelatnosti u ostvarivanju interesa (pod uvjetom njihova divergiranja), i to uklapanjem specijalnih zadataka u općenitije i njihovim kontinuiranim revidiranjem u svijetu postizanja rezultata. Definicija upravljanja, koja je djelatnost planiranja, usmjeravanja, kontrole i ocjene rezultata u obavljanju osnovnog zadatka za koji je organizacija stvorena, daje smisao definiciji koja uzima u obzir ne samo tehničku djelatnost nego i „političku“ djelatnost usklađivanja interesa. Usklađivanje je djelatnost dvojakog karaktera koje ide za ostvarivanjem interesa, ali pod uvjetima njihova divergiranja. Umjesto na tradicionalni način, diobom jedinstvenog cilja na pojedine uže zadatke, sve do najužih samostalnih funkcija i istodobnim sustavnim povezivanjem tih funkcija prema jedinstvenom cilju, ovdje se ide obratno. Polazi se od specijalnih zadataka i uklapa se ih u općenitije. To je vrlo značajna promjena koja je postala moguća procesom specijalizacije. Specijalne funkcije postaju samostalne cjeline i uklapaju se u općenitije funkcije. (Šutić, 2011.).

Pojedinac ne postupa prema nečijem naređenju nego prema situaciji koju vidi i koju prosuđuje prema zakonima vlastitog umijeća i svoje struke. To je slika organizirane djelatnosti i danas i u budućnosti. Svaki čovjek izvršava funkciju koju mu njegova struka propisuje i za koju određuje kako će ju obaviti, ali na način da se sve to (kao i ono što drugi oko njega radi) uklopi u cjelinu šireg cilja. Konačno, upravljanje naglašava stalnu reverzibilnost svih pretpostavki, čime se ono ne razlikuje od onoga što se i do sada znalo jer i do sada se tvrdilo da se u svakom sljedećem ciklusu ispituje i rezultat kojem se težilo i je li

plan prema kojemu se akcija vodi bio svrhovit. Ovdje je to samo jače naglašeno, izričito učinjeno definitivnom značajkom da bi se naglasio mnogo elastičniji karakter upravljanja nego što ga je dosadašnji rad u okviru organizacije imao. Samo rezultat opravdava odnosno opovrgava bilo kakvu akciju i sudeći prema rezultatu u svako doba cijeli sustav se može izmijeniti kada to činjenice zahtijevaju.

2.3. Suverenitet državne vlasti

Državna, odnosno politička vlast, njen nastanak i razvoj, kulminira i dobiva svoj suvremeni oblik nastankom i razvojem moderne države zadnjih dvije stotine godina. Takva država temeljena na novom sustavu političke vladavine uspostavlja kvalitetno novi stupanj njene izvornosti, vezanosti i odgovornosti. Značenje suvereniteta prema Hrvatskom leksikonu je suverenitet (lat. preko njem.), vrhovništvo; apsolutna i samosvojna vlast vladara, države ili naroda na vlastitom teritoriju, neovisna o bilo kakvoj izvanjskoj, tuđoj vlasti (<http://www.hrleksikon.info/definicija/suverenitet.html>).

Jedna od bitnih oznaka moderne države (uz stanovništvo, teritorij i pravni poredak) jest suverenitet. Suverenost je ideja najviše političke vlasti. Neko je tijelo potpuno suvereno ako ne postoji neka viša ili niža vlast. Razlikuju se unutrašnji i vanjski suverenitet države; prvi znači da je država najviša vlast na svom teritoriju te da raspolaže najvećom moći kakvu nema nijedna druga društvena organizacija ili pojedinac; a drugi znači da je ona neovisna i ravnopravna u odnosima s drugim državama, što joj jamči i Povelja Organizacije ujedinjenih naroda pod uvjetom da je članica te organizacije. (Šutić, 2011.).

Suverenost je bila temeljno pravilo za vođenje međunarodnih odnosa. Uz državni suverenitet razlikuju se narodni (pučki) i nacionalni suverenitet. Državni suverenitet ima dva vida; on može biti ili legitimacijsko ili organizacijsko načelo vršenja vlasti. Prvo, može se smatrati da sva vlast proizlazi iz Boga koji je narodu povjerio njeno vršenje, ili da ona proizlazi iz samog naroda. Drugo, narod vlast može vršiti ili izravno (izravna demokracija) ili neizravno preko svojih izabраниh zastupnika (neizravna ili predstavnička demokracija). Najpoznatiji povijesni primjer izravne demokracije bila je atenska demokracija, a većina suvremenih demokratskih država predstavničke su demokracije s nekim od elemenata izravne demokracije, na primjer referendumom. Tako se, na primjer, u Ustavu Republike Hrvatske

navodi da „u Republici Hrvatskoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu“ koji je vrši „izborom svojih predstavnika i neposrednim odlučivanjem“. (Šutić, 2011.).

Nacionalni suverenitet izražava se kao pravo naroda odnosno nacije na samoodređenje do odcjepljenja, što obuhvaća pravo na vlastitu državu. Nacijom se smatra skupina pojedinaca koju ujedinjuje zajedničko vjerovanje u posjedovanje zajedničkih obilježja, kao što su to jezik, zajedničko podrijetlo i povijest, vjerske veze i teritorij. Smatra se da ona mora poprimiti državni oblik da održi vlastiti identitet. Nacionalni suverenitet istovjetan je s narodnim suverenitetom u državi u kojoj svi njeni državljani pripadaju istoj naciji (na primjer Francuska) ili se osjećaju pripadnicima jedne te iste nacije bez obzira na različito etničko podrijetlo (na primjer Sjedinjenje Američke Države). Te dvije vrste suvereniteta se razlikuju u državama u kojima to nije tako. Tako se, na primjer, u Ustavu Republike Hrvatske navodi „polazeći ... od prava na samoodređenje i državnu suverenost hrvatskog naroda, uključujući i neokrnjeno pravo na odcjepljenje i udruživanje ... Republika Hrvatska ustanovljuje se kao nacionalna država hrvatskog naroda“ (ali i država pripadnika manjina). (Šutić, 2011.).

Državni suverenitet nije neograničen. Načela diobe vlasti i vladavine (prava/zakona, ljudska i manjinska prava, međunarodno i prirodno pravo neka su od njegovih ograničenja. Na njega utječe oružana, ekonomska i duhovno-ideološka moć države. Danas se nalazi pred izazovima ekonomske globalizacije na vanjskom planu, te regionalizacije na unutarnjem planu. Kao što je rečeno, korijeni ideje narodnog suvereniteta su u antičkoj Grčkoj. Tako su u Ateni svi njeni građani s navršениh dvadeset godina starosti ulazili u Narodnu skupštinu (Ekleziju) koja je poglavito izglasavala zakone, ali i odlučivala o ratu i miru, birala najviše vojne i druge dužnosnike, te pod predsjedanjem arhonta odlučivala o ostracizmu. (Šutić, 2011.).

Prvu modernu teoriju suvereniteta razvio je Jean Bodin u Francuskoj, u 16.stoljeću, podržavši prevlast kralja nad feudalcima. Bodin definira državu kao „ispravno vladanje nad više domaćinstava, kao i nad onim što im je zajedničko, i to s pomoću suverene vlasti“: Apsolutna monarhija je najbolji oblik vladavine jer je najprirodniji oblik. U njoj je sva vlast u rukama jednoga kao što je u obitelji ima ona u rukama oca, a u kozmosu u rukama Boga. Monarh ima ovlast donositi zakone, objavljivati rat i sklapati mir, postavljati najvažnije službenike, davati pomilovanja, vršiti vrhovnu sudsku vlast, kovati novac i raspisivati poreze. U vršenju tih ovlasti trebao bi poštivati prirodno pravo, međunarodno pravo, preuzete obveze

prema drugim državama, kao i obveze prema vlastitim podanicima, te ustavne zakone o nasljeđivanju u neotuđivosti kraljevskog posjeda. Kad ih ne poštuje, pretvara se u tiranina, ali i dalje je suveren, te podanici nemaju pravo na otpor. Teoriju apsolutnog monarhijskog suvereniteta do krajnosti je razvio Thomas Hobbes u Engleskoj, u 17.stoljeću. Apsolutna monarhija u zapadnoj Europi bila je postupno zamijenjena ustavnom državom, ili ustavnom monarhijom ili republikom, a načelo monarhijskog suvereniteta načelom narodnog suvereniteta. Potonje načelo izvode John Locke u Engleskoj, u 17.stoljeću. i J. J. Rousseau u Francuskoj, u 18.stoljeću, iz pojma društvenog ugovora. Prema Lockeu narod prenosi društvenim ugovorom na vladara zaštitu svojih urođenih prirodnih prava i sloboda, pri čemu ta prava i slobode ne otuđuje nego mu se ona vraćaju kad vladar postupa suprotno ustavu. Pravo na otpor ugnjetavanju prirodno je pravo čovjeka. Prema Rousseau narodni suverenitet izraz je opće volje cijelog naroda, te on u cjelini mora donositi zakone kao izraz te opće volje, čime se suverenitet ostvaruje. Zastupničko tijelo, čiji su članovi opunomoćenici naroda, samo iznosi prijedloge koje narod prihvaća ili odbija referendumom. Rousseau je bio pobornik izravne demokracije. Prihvaćajući Rousseauovo načelo narodnog suvereniteta, ali i praktičnu nužnost političke organizacije, gdje narodna volja može aktivno djelovati samo u zastupničkom tijelu, Immanuel Kant u Njemačkoj, u 18.stoljeću, izvodi zaključak da se teorijski suverenitet naroda i zbiljski suverenitet državne vlasti moraju supstituirati državnim suverenitetom koji je ekvivalent prava ili čak umnog prava. Od tada je pojam suvereniteta razvijan na ovom tragu.

Suverenom nazivamo nositelja suverenosti, vladara. Prvotno je to bio naziv za apsolutnog monarha koji je imao svu vlast u svojim rukama. Danas monarh u parlamentarnim monarhijama ima tek ceremonijalne ovlasti. (Šutić, 2011.).

2.4. Dioba vlasti

Dioba vlasti u državi u funkcionalnom smislu sastoji se u razlikovanju (<http://www.mvep.hr/hr/o-hrvatskoj/politicko-uredenje/>, 15.12.2016):

- 1) ustavno-zakonodavne,
- 2) izvršno-upravne,
- 3) sudske djelatnosti.

Ustavno - zakonodavna djelatnost (legislativa) sastoji se od donošenja najviših političkih i pravnih odluka, redovito u obliku ustavnih i zakonskih normi, kojima se na općenit način uređuju najvažniji ekonomski, politički, kulturni, obiteljski, zdravstveni, urbani, ekološki i drugi društveni odnosi. Nju su obavljali kroz povijest razni organi odnosno službene osobe. Do 18. i 19. stoljeća, u većini država, to je bilo pravo monarha. U republikanskim razdobljima antičke Grčke i Rima, kasnije u renesansnim slobodnim gradovima (npr. Venecija i Dubrovnik), najviše političke i pravne odluke donosile su narodne ili plemićko-gradanske skupštine, često uz značajno sudjelovanje državnog poglavara, kneza. U moderno doba tu djelatnost obavljaju kolektivni organi zvani parlamenti (ili kongresi, skupštine, sabori itd.), sastavljeni od narodnih zastupnika koje biraju građani. (Šutić, 2011.)

Parlament ili skupština je jednodomno ili dvodomno tijelo, u modernim državama češće dvodomno. Domovi se biraju po različitim osnovama i rade odvojeno. Dva doma mogu biti ravnopravna ili neravnopravna u nadležnostima. (Šutić, 2011.).

Izvršno – politička djelatnost – egzekutiva je druga po moći državna djelatnost, podređena zakonodavnoj, a nadređena upravnoj i djelomično sudskoj. Sastoji se od dva organa: šefa države i vlade. Šef države je obično individualni organ, bilo monarh ili predsjednik republike, ili diktator, a iznimnim kolektivno predsjedništvo (kao u Švicarskoj, Bosni i Hercegovini i u bivšoj Jugoslaviji). Vlada je nužno kolektivni organ, sastavljen od određenog broja članova – ministara i od šefa vlade (prvog ministra, premijera). Šef države i vlada su istovremeno izvršni organi prema ustavno – zakonodavnim organima i političko – odlučujući organi u odnosu na državnu upravu. Šef države i vlada kao izvršni organi dužni su skrbiti se o provođenju ustavnih i zakonskih normi, a neke od najviših normi neposredno izvršavaju, npr. odlučuju od imenovanjima državnih službenika, za što ih sustav i zakoni ovlašćuju, ili donose odluke o pomilovanju. Svojim normama razrađuju i dopunjuju zakonske norme onoliko koliko je potrebno da bi ih organi uprave i stanovništvo mogli primjenjivati. Nadziru da li niži organi i stanovništvo izvršavaju ustavne, zakonske, sudske i njihove vlastite norme. Šef države i vlada kao političko-odlučujući organi donose političke odluke i više pravne norme, uvijek u okvirima dugoročne zakonodavne politike i zakona. (Šutić, 2011.).

Šef države je u prošlosti (monarh) bio ujedno zakonodavac, šef države, šef vlade i vrhovni sudac. U Europi je od 17. i 18. stoljeća ukinut apsolutistički sustav vlasti i uveden demokratski sustav s podjelom vlasti i suverenosti parlamenta. Važnije nadležnosti šefa

države su: predstavljanje države pred drugim državama, postavljanje i primanje diplomatskih predstavnika, vrhovno zapovijedanje oružanim snagama i dodjeljivanje vojnih činova; predlaganje zakona i promulgacija, a ponegdje (kao u SAD-u) suspenzivno veto na zakone; predlaganje šefa vlade u parlamentarnom sustavu, a ponegdje i sudaca; pomilovanje kazneno osuđenih osoba. U predsjedničkom sustavu (SAD, južnoameričke i neke afričke države) nema razlikovanja šefa države i šefa vlade, jer prvi, pored ostalih svojih nadležnosti, sam postavlja članove vlade i vodi rad vlade. U parlamentarnom sustavu (republike i ustavne monarhije, osobito u Europi) šef države (monarh, predsjednik) i vlada različiti su izvršno – politički organi, pri čemu obično prvi samo predlaže predsjednika vlade, a parlament bira i predsjednika vlade i ministre iz redova najjače političke stranke ili saveza stranaka koji je pobijedio na izborima. (Šutić, 2011.).

Vlada ili ministarko vijeće je skup ministara, tj. šefova pojedinih ministarstava, kojemu predsjedava predsjednik vlade (pri ministar, premijer) ili predsjednik republike u predsjedničkom sustavu. Vlada vodi srednjoročnu i svakodnevnu unutarnju i vanjsku politiku države putem svojih političkih i pravnik odluka, a na temelju i unutar okvira koje postavlja ustavno-zakonodavni organ i šef države. Glavni zadatak vlade je vođenje, usklađivanje, nadziranje i sankcioniranje upravne djelatnosti, koja joj je podređena i s kojom je ona vezana prvenstveno preko ministara što stoje na čelu pojedinih upravnih organa. Ona ima pravo zakonodavne inicijative (pravo da predlaže i izrađuje nacрте zakona i drugih akata iz nadležnosti zakonodavaca). (Šutić, 2011.).

Sudsku djelatnost vrši sudstvo, ona se sastoji u rješavanju imovinskih, gospodarskih, kaznenih, upravnih i obiteljskih sporova između pravnih subjekata te u određivanju sankcija protiv prekršitelja pravnih normi. (Šutić, 2011.).

Dioba vlasti u državi u organizacijskom smislu razlikuje:

- 1) zakonodavnu,
- 2) izvršnu,
- 3) sudsku vlast.

3. USTAV RH

Ustav je temeljni pravni akt jedne države na temelju kojega se donose ostali zakoni. Republika Hrvatska je jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država u kojoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print> 9.12.2016.)

Međunarodno priznata 15. siječnja 1992., članica Vijeća Europe od 1996. i NATO-a od 14. travnja 2009. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 9.12.2016.).

3.1. Temeljne odredbe Ustava

Temeljne odredbe Ustava Republike Hrvatske su:

- RH je jedinstvena i nedjeljiva demokratska i socijalna država
- suverenitet je neotuđiv, nedjeljiv i neprenosiv
- trodioba vlasti
- ustavnost i zakonitost
- slobodno osnivanje političkih stranaka
- oružane snage štite suverenitet i neovisnost te brane teritorijalnu cjelovitost
- granice RH mogu se mijenjati samo odlukom Hrvatskog sabora
- zabrana progonstva, oduzimanja državljanstva te zaštita interesa hrvatskih državljana u stranoj državi
- grb, zastava i himna
- službena upotreba hrvatskog jezika i latiničnog pisma. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 9.12.2016.).

3.2. Vrednote ustavnog poretka i suverenitet RH

Najviše vrednote ustavnog poretka su: sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 9.12.2015.).

3.3. Osobne i političke slobode i prava

Osobne i političke slobode i prava su:

- pravo na život
- u Republici Hrvatskoj nema smrtne kazne
- nikome se ne smije oduzeti ili ograničiti sloboda, osim kada je to odrađeno zakonom, o čemu odlučuje sud
- zabranjen je prisilni i obvezni rad
- nitko ne može biti uhićen ili pritvoren bez pisanog, sudbenog i na zakonu utemeljenog naloga
- svi građani i stranci jednaki su pred sudom i drugim državnim i inim tijela koje imaju javne ovlasti
- svatko tko se zakonito nalazi na teritoriju Republike Hrvatske ima pravo slobodno se kretati i birati boravište
- dom je nepovrediv
- jamči se sloboda mišljenja i izražavanje misli
- jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijesti i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja
- sve vjerske zajednice jednake su pred zakonom i odvojene od države
- svim građanima priznaje pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed
- jamči se pravo na slobodno udruživanje u sindikate i druge udruge
- svaki građanin ima pravo, pod jednakim uvjetima, sudjelovati u obavljanju javnih poslova i biti primljen u javne službe
- svi građani Republike Hrvatske s navršениh 18 godina imaju biračko pravo, opće i jednako
- svaki građanin ima pravo slati predstavke i pritužbe, davati prijedloge državnim i javnim tijelima i dobiti na njih odgovor
- vojna obveza i obrana Republike Hrvatske dužnost je svih za to sposobnih građana.

Slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. U doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti države, te velikih prirodnih nepogoda pojedine

slobode i prava zajamčena Ustavom mogu se ograničiti – o tome odlučuje Hrvatski sabor 2/3 većinom svih zastupnika, a ako se Sabor ne može sastati, na prijedlog Vlade i uz supotpis predsjednika Vlade. Niti u slučaju neposredne opasnosti za opstanak države ne može se ograničiti primjena odredbi Ustava o pravu na život, zabrani mučenja, surovog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, o pravnoj određenosti kažnjivih djela i kazni, te o slobodi misli, savjesti i vjeroispovijesti. Sloboda i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi te pravni poredak, javni moral i zdravlje. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 9.12.2016.).

3.4. Promjene Ustava

Pravo predložiti promjenu Ustava RH ima:

- najmanje 1/5 zastupnika u Hrvatskom saboru
- Predsjednik Republike
- Vlada Republike Hrvatske.

O promjeni Ustava RH odlučuje Hrvatski sabor 2/3 većinom glasova svih zastupnika.

Promjenu Ustava RH proglašava Hrvatski sabor
(<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 9.12.2016.).

4. FUNKCIJA VLADE U RH

U Republici Hrvatskoj državna je vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu vlast.

Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u skladu s Ustavom i zakonom. U obavljanju izvršne vlasti Vlada određuje, usmjerava i usklađuje provedbu politika i programa te u tu svrhu predlaže i donosi strategije, daje smjernice, donosi akte te poduzima druge mjere potrebne za uređenje odnosa iz područja svoje nadležnosti. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>).

Vlada predlaže Hrvatskom saboru zakone i druge akte te državni proračun i završni račun, provodi zakone i druge odluke Hrvatskoga sabora, donosi uredbе za izvršenje zakona, vodi vanjsku i unutarnju politiku, usmjerava i nadzire rad državne uprave, brine o gospodarskom razvitku zemlje, usmjerava djelovanje i razvitak javnih službi te obavlja druge poslove određene Ustavom i zakonom. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>).

Slika 1. Funkcioniranje Vlade

Izvor: <https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64> (10.12.2016).

4.1. Predsjednik Vlade

Predsjednik Vlade na čelu je Vlade Republike Hrvatske. Zajedno s članovima Vlade odgovoran je za odluke koje Vlada donosi, a Vlada je odgovorna Hrvatskom saboru.

Predsjednik Vlade:

- predstavlja Vladu,
- saziva sjednice i njima predsjedava,
- upravlja radom Vlade i potpisuje akte koje Vlada donosi.

Predsjednik Vlade može članovima Vlade davati određene upute za rad, posebna zaduženja, odnosno zadaće, te ih ovlastiti za provedbu i izvršavanje određenih projekata.

Predsjednik Vlade je Andrej Plenković. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 11.12.2016.).

4.2. Uži kabinet

Članovi Užeg kabineta su predsjednik i dva potpredsjednika Vlade.

Uži kabinet:

- predlaže provedbu politike Vlade,
- prati ostvarivanje programa rada Vlade,
- razmatra važne zakonske prijedloge prije sjednice Vlade i
- usklađuje rad članova Vlade.

Na sjednicu Užeg kabineta mogu biti pozvani i ostali članovi Vlade, kao i druge osobe koje odredi predsjednik Vlade. Uži kabinet obvezno razmatra nacрте sistemskih zakonskih prijedloga i programske materijale kojima se mijenjaju bitni elementi sustava, a prije njihovog uvrštavanja u dnevni red sjednice Vlade. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 11.12.2016.).

4.3. Sjednice Vlade

Vlada odlučuje natpolovičnom većinom glasova svih članova, a u slučaju da su glasovi podijeljeni, odlučuje glas predsjednika Vlade.

U radu sjednice Vlade s pravom odlučivanja sudjeluju samo članovi Vlade, a Vlada ne može odlučivati ako na sjednici nije nazočna većina članova Vlade. Predsjednik Vlade ili Uži kabinet mogu odlučiti da se sjednica Vlade održi i bez nazočnosti većine članova, s tim da odsutni članovi glasuju putem telefona ili telefaksom, odnosno elektroničkom poštom (tako donesena odluka potvrđuje se na idućoj sjednici Vlade prilikom usvajanja zapisnika).

Vlada iznimno odlučuje dvotrećinskom većinom glasova i to kad nadležnim institucijama predlaže: promjenu Ustava, udruživanje ili razdruživanje s drugim državama, promjenu granica Republike Hrvatske, raspuštanje Hrvatskog sabora ili raspisivanje državnog referenduma. Iznimno, u slučaju kad se Vlada ne može sastati (u doba ratnog stanja ili neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti Republike Hrvatske te velikih prirodnih nepogoda), Uži kabinet odlučuje o pitanjima iz djelokruga Vlade. Odluke Užeg kabineta potvrđuju se na prvoj sljedećoj sjednici Vlade. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 11.12.2016.).

4.4. Vlade do danas

Prva hrvatska Vlada, na čelu sa **Stipom Mesićem** (tada HDZ) započela je prijelaz iz socijalističkog u demokratski višestranački sustav, iz dogovornog u tržišno gospodarstvo.

Druga Vlada, na čelu s **Josipom Manolićem** (tada HDZ) donijela je novi Ustav RH, proglasila samostalnost i suočila se s oružanom pobunom dijela hrvatskih građana srpske nacionalnosti te otvorenom agresijom JNA.

Treća hrvatska Vlada bila je Vlada nacionalnog jedinstva pod vodstvom **Franje Gregurića**, formirana je u ratnim uvjetima od predstavnika svih parlamentarnih stranaka i stručnjaka. Organizirala je obranu, skrbrila za prognanike, uspostavila monetarnu samostalnost i izborila se za međunarodno priznanje Hrvatske.

Četvrta hrvatska Vlada na čelu s **Hrvojem Šarinićem** (HDZ) uvela je novi sustav lokalne i područne samouprave i započela s privatizacijom.

Peta Vlada, koju je vodio premijer **Nikica Valentić** (HDZ), provela je Stabilizacijski program kojim je zaustavljena hiperinflacija i uvedena kuna kao nova nacionalna valuta, a u

njenom mandatu su provedene i oslobodilačke vojno-redarstvene operacije Bljesak i Oluja kojima je oslobođen najveći dio okupiranog teritorija Hrvatske.

Šesta hrvatska Vlada formirana je nakon prijevremenih izbora 1995., a **Zlatko Mateša** (HDZ) postaje novi premijer. Vlada započinje mirnu reintegraciju istočne Hrvatske, uvodi PDV, nastavlja s obnovom i privatizacijom, a Hrvatsku je uvela i u Vijeće Europe.

Sedmu hrvatsku Vladu 2000. formirala je koalicija SDP-a i HSLŠ-a s HSS-om, HNS-om, IDS-om i LS-om, a vodio ju je **Ivica Račan** (SDP). U njenom mandatu umjesto polupredsjedničkog uveden je parlamentarni sustav, a Hrvatsku je izvela iz svojevrstne međunarodne izolacije. Vlada je sklopila sporazum s MMF-om i započela s nepopularnim reformama.

Nakon što vladajuću koaliciju napuštaju dvije stranke (HSLŠ i IDS), Sabor je izglasao povjerenje osmoj hrvatskoj Vladi kojoj na čelu ostaje **Ivica Račan**. Do kraja mandata suzbila je nelikvidnost, pokrenula gospodarski rast, započela i gotovo dovršila gradnju autoceste Zagreb-Split, potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom unijom, te predala zahtjev za članstvom u Europskoj uniji.

Deveta hrvatska Vlada formirana krajem 2003. bila je također koalicijska (HDZ, HSLŠ, HSU, DC i nacionalne manjine), a premijer je bio **Ivo Sanader** (HDZ). Vlada je poboljšala suradnju s Haškim sudom, ubrzala povratak izbjeglih hrvatskih građana srpske nacionalnosti, smanjila nezaposlenost, a u njenom mandatu Hrvatska je dobila status kandidata i započela pregovore s EU (2005.).

I desetoj hrvatskoj Vladi na čelu je Ivo Sanader, a formirana se sklapanjem koalicije HDZ-a s HSS-om, HSLŠ-om, HSU-om, te zastupnicima manjina. Hrvatska je ušla u NATO savez 2009., a iste godine Ivo Sanader daje ostavku.

Premijerka je postala **Jadranka Kosor** (HDZ) koja **jedanaestu hrvatsku Vladu** vodi do kraja 2011. Zbog ekonomske krize njena Vlada uvodi krizni porez, povećava PDV i donosi Program gospodarskog oporavka, ali pokreće i borbu protiv korupcije. Vlada Jadranke Kosor sklopila je sa Slovenijom sporazum o arbitraži i tako osigurala nastavak i završetak pregovora s EU. Na kraju mandata potpisan je i pristupni ugovor između Hrvatske i EU.

Koalijska Vlada Zorana Milanovića (SDP, HNS, IDS i HSU) dvanaesta je hrvatska Vlada, a on je bio deseti hrvatski premijer. U mandatu ove Vlade, Hrvatska je postala punopravna članica EU.

Reformska Vlada (Domoljubna koalicija i Most) trinaesta je hrvatska Vlada, a Tihomir Orešković bio je jedanaesti hrvatski predsjednik Vlade. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 12.12.2016.).

4.5. Odnos Vlade i Sabora

Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti, dok je Vlada nositelj izvršne vlasti u Republici Hrvatskoj. Obje institucije imaju sjedište na Markovom trgu na Gornjem gradu u Zagrebu.

Nakon što Vladi povjerenje iskaže većina svih zastupnika u Saboru, te kad predsjednik i članovi Vlade polažu svečanu prisegu pred Saborom, Vlada postaje odgovorna Saboru koji nadzire rad Vlade. Nakon svečane prisege, predsjednik Sabora, supotpisuje s Predsjednikom Republike rješenje o imenovanju predsjednika Vlade, a s predsjednikom Vlade imenovanje članova Vlade. Svoju ostavku predsjednik Vlade također podnosi Saboru dok o prihvaćenim ostavkama pojedinih članova Vlade mora izvjestiti Sabor.

Saborski zastupnici imaju pravo postavljati Vladi i pojedinim ministrima usmena ili pisana zastupnička pitanja. Najmanje jedna desetina saborskih zastupnika može podnijeti interpelaciju o radu Vlade ili pojedinog njezinog člana, a najmanje jedna petina saborskih zastupnika može pokrenuti pitanje povjerenja predsjedniku Vlade, pojedinomu njezinom članu ili Vladi u cjelini. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 12.12.2016.).

Vlada je obvezna na zahtjev Sabora ili na vlastiti poticaj, izvjestiti Sabor o svom radu, o politici koju provodi (u cjelini ili u pojedinom području) o provedbi zakona i drugih propisa te o drugim pitanjima iz svog djelokruga. Neovisno o tome, predsjednik Vlade jednom godišnje, na početku drugog redovitog zasjedanja Sabora, usmeno predstavlja Saboru godišnje izvješće Vlade, u kojem izvještava Sabor o uočenim pojavama, problemima i stanju u društvu, kao i o aktivnostima Vlade, a jednom godišnje na početku prvog godišnjeg zasjedanja Sabora podnosi izvješće Saboru o održanim sastancima Europskoga vijeća u

protekloj godini. Sabor, odnosno njegova radna tijela, mogu tražiti izvješće i podatke od ministara i dužnosnika koji rukovode radom drugih tijela državne uprave, a oni su na postavljeni zahtjev obvezni izvijestiti o pitanjima iz svog djelokruga i dostaviti podatke kojima raspolažu. Sabor može od Vlade tražiti i provođenje određenih radnji koje su u njezinoj nadležnosti.

Po pitanju europskih poslova, Sabor prati i nadzire rad Vlade u institucijama Europske unije, provedbu reformi i obveza prema Europskoj uniji te primjeni pravne stečevine Europske unije, dok Vlada redovito dostavlja Saboru popis svih prijedloga zakonodavnih akata i dokumente Europske unije, sva utvrđena stajališta Republike Hrvatske, obavještuje Sabor o značajnijim izmjenama dokumenta Europske unije te o izmjenama stajališta Republike Hrvatske, informacije o postupcima protiv Republike Hrvatske zbog povrede prava Europske unije, a na zahtjev Sabora i sve ostale dokumente i informacije. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 12.12.2016.).

Ukoliko nadležni saborski Odbor za europske poslove donese zaključak o stajalištu Republike Hrvatske, Vlada je dužna djelovati po njemu ili izvijestiti Sabor ako od njega odstupi. Uoči sastanaka Europskoga vijeća, Vlada dostavlja Odboru dnevne redove Europskoga vijeća, a nakon sastanaka Europskoga vijeća, predsjednik Vlade podnosi Saboru pisana izvješća. Na poziv predsjednika Sabora, predsjednik Vlade predstavlja stajalište Republike Hrvatske za sastanak Europskoga vijeća ili izvješće o održanim sastancima Europskoga vijeća. Osim toga, Vlada podnosi Saboru izvješća o kandidatima Republike Hrvatske za institucije Europske unije, a Odbor nakon saslušanja kandidata i rasprave o tome donosi mišljenje koje Vlada uzima u obzir pri donošenju konačne odluke.

Vlada može zahtijevati izvanredno zasjedanje Sabora, ima pravo Saboru predlagati promjenu Ustava, zakone, državni proračun i druge akte, a osim toga Sabor može, najviše na vrijeme od godinu dana, ovlastiti Vladu da uredbama uređuje pojedina pitanja iz njegova djelokruga (osim onih koja se odnose na razradu Ustavom utvrđenih ljudskih prava i temeljnih sloboda, nacionalna prava, izborni sustav, ustrojstvo, djelokrug i način rada državnih tijela i lokalne samouprave), a jednako tako predlaže Saboru davanje vjerodostojnog tumačenja zakona. U području suradnje tijekom zakonodavnog procesa, Vlada na sjednicama Sabora i njegovih radnih tijela osigurava nazočnost svojih predstavnika, koji sudjeluju u raspravi u Saboru o prijedlogu zakona i drugih akata, a jednako tako obvezna je Saboru

dostaviti zatražena mišljenja i prijedloge Vlade te odrediti svog predstavnika, u slučajevima kada ona nije predlagatelj. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 12.12.2016.).

Za ostvarivanje tih aktivnosti te za usklađivanje djelovanja predstavnika Vlade u Saboru, predsjednik Vlade određuje jednoga potpredsjednika Vlade, dok za potrebe predsjednika Vlade poslove koordinacije između Vlade i Sabora obavlja Ured predsjednika Vlade te za ta pitanja predsjednik Vlade imenuje savjetnika predsjednika Vlade.

Odnos Vlade i Hrvatskoga sabora uređuju i sljedeći propisi:

- Ustav Republike Hrvatske,
- Poslovnik Hrvatskoga sabora,
- Zakon o Vladi,
- Zakon o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade na Europskim poslovima,
- Poslovnik Vlade,
- Uredba o Uredu predsjednika Vlade. (<https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>, 12.12.2016.).

5. SABOR REPUBLIKE HRVATSKE

Hrvatski sabor je predstavničko tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u Republici Hrvatskoj. Ima najmanje 100, a najviše 160 zastupnika koji se, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava, biraju neposredno tajnim glasovanjem. Zastupnici se u Hrvatski sabor biraju na vrijeme od četiri godine, nemaju obvezujući mandat i imaju imunitet nepovredivosti.

Aktualni, deveti saziv Hrvatskog sabora konstituiran je 14. listopada 2016. godine na temelju rezultata izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, održanih 11. rujna 2016. godine u dvanaest izbornih jedinica. Na temelju glasova građana u Sabor je izabran 151 zastupnik.

Hrvatski sabor redovito zasjeda dva puta godišnje: prvi put, između 15. siječnja i 15. srpnja i drugi put, između 15. rujna i 15. prosinca. Izvanredno, Sabor zasjeda na zahtjev predsjednika Republike, Vlade ili većine zastupnika. Predsjednik Hrvatskoga sabora može, uz prethodno pribavljeno mišljenje klubova zastupnika parlamentarnih stranaka, sazvati Hrvatski sabor na izvanredno zasjedanje (<http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=351>, 15.12.2016.)

5.1. Ustrojstvo Hrvatskog sabora

Unutarnje ustrojstvo Hrvatskoga sabora određeno je Poslovníkom.

Prema Poslovníku, Sabor ima predsjednika i dva do pet potpredsjednika koji zajedno čine Predsjedništvo. Na poziv predsjednika Sabora, u radu Predsjedništva sudjeluje i tajnik Sabora.

Tajnika Sabora imenuje i razrješuje Sabor. Tajnik donosi Pravilnik o unutarnjem redu, odgovoran je za obavljanje poslova stručne službe, osigurava financijska sredstva za rad Sabora i stručne službe, a obavlja i druge poslove propisane Poslovníkom za koje je odgovoran Saboru. Tajnika i zamjenika tajnika imenuje Sabor na rok od četiri godine.

Sabor osniva stručnu službu za obavljanje stručnih, administrativnih, sigurnosnih, tehničkih i drugih poslova. Rad Stručne službe Sabora usmjerava i usklađuje tajnik Sabora i odgovoran je za njezin rad.

Poslove Stručne službe obavljaju službenici razvrstani u unutarnje ustrojstvene jedinice u (<http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=431>, 15.12.2016):

- Tajništvu Sabora
- Uredu predsjednika Sabora
- Uredima potpredsjednika Sabora
- Uredu za protokol Sabora i
- Uredu za međunarodne i europske poslove

Tajništvo Sabora poslove i zadaće obavlja putem sljedećih zasebnih jedinica (<http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=431>, 15.12.2016):

- Ureda tajnika Sabora
- Službe radnih tijela
- Službi klubova zastupnika
- Službe za pripremu i obradu sjednica Sabora
- Službe za pripremu akata Sabora za objavu
- Službe za pravne poslove i ljudske potencijale
- Službe za medije
- Službe za građane
- Informacijsko-dokumentacijske službe, istraživanja i mrežnih informacija
- Knjižnice
- Službe za opće poslove
- Straže

5.2. Predsjednik Sabora

Prema Ustavu i Poslovniku, predsjednik Sabora ima sljedeće ovlasti i dužnosti:

- u skladu s člankom 97. Ustava Republike Hrvatske - pročišćeni tekst (Narodne novine broj 85/10.), predsjednik Hrvatskog sabora mijenja predsjednika Republike
- predstavlja Sabor
- saziva i predsjedava sjednicama Sabora
- upućuje prijedloge ovlaštenih predlagatelja u propisani postupak
- predlaže dnevni red sjednice Sabora

- brine se o postupku donošenja zakona i drugih akata
- usklađuje rad radnih tijela
- potpisuje zakone i druge akte koje donosi Sabor
- upućuje donesene zakone predsjedniku Republike radi proglašenja
- brine se o odnosima Sabora i Vlade
- supotpisuje rješenje o imenovanju predsjednika Vlade i imenovanju članova Vlade
- prihvaća se pokroviteljstva u svojstvu predsjednika Sabora
- odobrava, vodeći računa o raspoloživim sredstvima, putovanja zastupnika izvan države kad mu je u svojstvu zastupnika poziv upućen od neke državne ili inozemne organizacije
- usklađuje rad stalnih izaslanstava Sabora u međunarodnim parlamentarnim i drugim institucijama
- na prijedlog klubova zastupnika određuje sastav privremenih izaslanstava Sabora u posjetu stranim predstavničkim tijelima i organizacijama, tako da u pravilu odgovaraju stranačkom sastavu Sabora te poštuju odgovarajuću zastupljenost oba spola
- određuje sastav privremenog izaslanstva u slučaju kada je u inozemstvo pozvan kao predsjednik Sabora, poštujući odgovarajuću zastupljenost oba spola
- određuje predstavnike Sabora u svečanim i drugim prigodama, poštujući odgovarajuću zastupljenost oba spola
- na prijedlog tajnika Sabora podnosi zahtjev za osiguranje sredstava za rad Sabora i Stručne službe Sabora
- brine se o zaštiti prava i o ispunjavanju dužnosti zastupnika
- prima prisege izabranih i imenovanih dužnosnika, kada je to određeno zakonom ili Poslovníkom
- obavlja i druge poslove određene Ustavom Republike Hrvatske, zakonom i Poslovníkom.

6. PREDsjedNIK REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednica Republike Hrvatske predstavlja i zastupa Republiku Hrvatsku u zemlji i inozemstvu, brine se za redovito i usklađeno djelovanje i stabilnost državne vlasti te odgovara za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

Predsjednička dužnost pozicionira se kao najviša u Republici Hrvatskoj, što proizlazi i iz teksta svečane prisege na vjernost Ustavu Republike Hrvatske, u kojem se navode temeljne predsjedničke dužnosti, dok se nositelja navedenih dužnosti označava nazivom – hrvatski državni poglavar.

Uloga Predsjednice Republike Hrvatske utvrđena je Ustavom Republike Hrvatske, a temelji se na izravnom političkom mandatu dobivenom od naroda, na neposrednim izborima.

6.1. Ovlasti predsjednika Republike Hrvatske

Predsjednička dužnost po slovu je Ustava Republike Hrvatske nespojiva s bilo kojom javnom ili profesionalnom dužnosti, kao i sa članstvom u bilo kojoj političkoj stranci. U tom smislu predsjednička dužnost ili dužnost hrvatskog državnog poglavara i formalno je izravno u funkciji zastupanja javnog interesa, odnosno interesa svih građana Republike Hrvatske, bez obzira na njihovo političko opredjeljenje, etničku ili vjersku orijentaciju i pripadnost.

Pored konkretnih ovlasti utvrđenih Ustavom Republike Hrvatske, Predsjednica Republike Hrvatske, kao neposredno birani državni poglavar ima dužnost brige za redovito i usklađeno djelovanje i stabilnost državne vlasti. Ovako široko postavljena ovlast zapravo ukazuje na posebnu poziciju Predsjednice Republike Hrvatske kao korektiva ukupne državne vlasti, u svrhu osiguranja njenog redovitog i usklađenog djelovanja. Navedeno podrazumijeva da Predsjednica Republike kao neposredni predstavnik građana konstantno skrbi za stabilnost sustava državne vlasti.

Također, predsjednička dužnost „bdijenja nad urednim i pravednim djelovanjem svih tijela državne vlasti“, iz svečane prisege na vjernost Ustavu Republike Hrvatske, upućuje na gotovo ombudsmandsku ili pravobraniteljsku ulogu Predsjednice Republike Hrvatske u državi i društvu općenito. Izvorni legitimitet dobiven na neposrednim izborima i na tome utemeljen

najviši politički autoritet omogućuje Predsjednici Republike da propitkuje učinkovitost i pravednost tijela državne vlasti u rješavanju problema građana Republike Hrvatske.

Predsjednica Republike Hrvatske brine se za redovito i usklađeno djelovanje i stabilnost državne vlasti te za poštovanje ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske, kao i za uredno i pravedno djelovanje svih tijela državne vlasti.

U području unutarnje politike Predsjednica Republike Hrvatske, sukladno Ustavu Republike Hrvatske (<http://predsjednica.hr/stranica/4/>. 15.12.2016):

- raspisuje izbore za Hrvatski sabor i saziva ga na prvo zasjedanje;
- može sazvati Hrvatski sabor na izvanredno zasjedanje;
- povjerava mandat za sastavljanje Vlade osobi koja, na temelju raspodjele zastupničkih mjesta u Hrvatskom saboru i obavljenih konzultacija, uživa povjerenje većine svih zastupnika;
- donosi rješenje o imenovanju predsjednika Vlade Republike Hrvatske, uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora;
- imenuje privremenu nestranačku Vladu Republike Hrvatske, u slučajevima predviđenim Ustavom;
- raspušta Hrvatski sabor u slučajevima predviđenim Ustavom;
- po potrebi predlaže Vladi Republike Hrvatske održavanje tematskih sjednica i razmatranje određenih pitanja;
- može prisustvovati sjednicama Vlade Republike Hrvatske i sudjelovati u raspravi;
- predlaže Hrvatskom saboru izbor i razrješenje predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske u skladu s Ustavom;
- raspisuje referendum, u skladu s Ustavom;
- daje pomilovanja u skladu sa zakonom;
- dodjeljuje odlikovanja i priznanja određena zakonom.

Predsjednica Republike Hrvatske zastupa i predstavlja Republiku Hrvatsku u inozemstvu te zajedno s Vladom Republike Hrvatske radi na oblikovanju i provođenju vanjske politike Republike Hrvatske.

U području vanjske politike Predsjednica Republike Hrvatske, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Zakonu o vanjskim poslovima:

- odlučuje o osnivanju diplomatskih misija i konzularnih ureda Republike Hrvatske
- odlučuje o postavljanju i opozivu šefova diplomatskih misija Republike Hrvatske u inozemstvu
- prima vjerodajnice i opozivna pisma inozemnih šefova diplomatskih misija.

Predsjednica Republike Hrvatske je kao vrhovna zapovjednica Oružanih snaga Republike Hrvatske odgovorna za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske.

U području obrane Predsjednica Republike Hrvatske, sukladno Ustavu Republike Hrvatske i Zakonu o obrani (**Zakon o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske** „Narodne novine“, broj 73/13.,75/15,60/16):

- predstavlja Oružane snage Republike Hrvatske u zemlji i inozemstvu;
- donosi Vojnu strategiju Republike Hrvatske;
- objavljuje rat i zaključuje mir, na temelju odluke Hrvatskoga sabora;
- imenuje i razrješuje dužnosti načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske te vojne zapovjednike;
- naređuje, uz supotpis predsjednika Vlade, uporabu oružanih snaga u slučaju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti države, iako nije proglašeno ratno stanje;
- donosi uredbе sa zakonskom snagom u slučaju ratnog stanja te u slučaju neposredne ugroženosti neovisnosti, jedinstvenosti i opstojnosti države.

U području nacionalne sigurnosti Predsjednica Republike, u suradnji s Vladom Republike Hrvatske, usmjerava rad sigurnosnih službi putem Vijeća za nacionalnu sigurnost, središnjeg koordinacijskog tijela sigurnosnog sustava Republike Hrvatske, koje razmatra i procjenjuje sigurnosne prijetnje i rizike te donosi smjernice i zaključke o načinima zaštite i ostvarivanja interesa nacionalne sigurnosti.

Odluke Vijeća za nacionalnu sigurnost, kao i imenovanja čelnika sigurnosno-obavještajnih službi, Predsjednica Republike supotpisuje s predsjednikom Vlade Republike Hrvatske.

7. USTROJ DRŽAVNE VLASTI U RH

U Republici Hrvatskoj državna je vlast ustrojena na načelu trodiobe vlasti koje uključuje oblike međusobne suradnje nositelja vlasti propisane Ustavom i zakonom te se u tom kontekstu dijeli na (Šutić, 2011.):

- zakonodavnu (Hrvatski sabor),
- izvršnu (Predsjednik Republike Hrvatske i Vlada Republike Hrvatske),
- sudbenu.

7.1. Zakonodavna vlast

Zakonodavnu vlast u Republici Hrvatskoj čini Hrvatski sabor. Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana, nositelj zakonodavne vlasti i “kontrolor” izvršne.

Zastupnici se - na temelju općeg i jednakog biračkog prava - biraju neposredno tajnim glasovanjem na vrijeme od četiri godine, a u Saboru ih može biti najmanje 100, a najviše 160. Parlamentarni se izbori održavaju najkasnije 60 dana nakon isteka mandata ili raspuštanja Sabora. Sabor je jednodomni parlament (otkad je 28. ožujka 2002. prestao raditi županijski dom), ima predsjednika i jednog ili više potpredsjednika, a odlučuje o donošenju i promjeni Ustava, donosi zakone, državni proračun, odlučuje o ratu i miru, donosi akte kojima izražava politiku Hrvatskoga sabora, donosi Strategiju nacionalne sigurnosti i Strategiju obrane Republike Hrvatske, provodi građanski nadzor nad oružanim snagama i službama sigurnosti, odlučuje o promjeni državnih granica, raspisuje referendum, obavlja izbore, imenovanja i razrješenja, nadzire rad Vlade i drugih nositelja javnih dužnosti koji su mu odgovorni, daje amnestiju za kaznena djela, obavlja druge poslove utvrđene Ustavom. <http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0>, 13.12.2016.).

Ustav iz 1974. Sabor određuje kao „organ društvenog samoupravljanja i najviši organ vlasti“. Sabor tada tvore tri vijeća: Vijeće udruženog rada sa 160 zastupnika, Vijeće općina u kojem je svaka općina i zajednica općina imala po jednog delegata, te Društveno-političko vijeće sa 80 zastupnika. Iako je u razdoblju od 1947. do 1990.godine u svim ustavnim tekstovima označavan kao najviše tijelo državne vlasti, Sabor to praktično nije bio, nego je stvarna vlast tadašnjeg jednostranačkog sustava bila koncentrirana u Centralnom komitetu

(Komunističke partije) Saveza komunista Hrvatske i njegovu Predsjedništvu. Prvi demokratski višestranački izbori u Republici Hrvatskoj provedeni su 1990. godine. Na temelju Ustava iz te godine Sabor ima dva doma: Zastupnički i Županijski. Sabor je još do 1992. godine zadržao sustav od tri prije definirana vijeća, a 1993. ustanovljen je Županijski dom kao regionalno predsjedništvo u kojem je s po tri zastupnika bila predstavljena svaka županija. Sabor do danas mijenja naziv još dva puta: 1997. postaje Hrvatski državni sabor, a 2001. Hrvatski sabor. Ustavnim promjenama 2001. godine ukinut je Županijski dom, a Sabor postaje jednodoman. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 13.12.2016.).

Hrvatski sabor redovito zasjeda dva puta godišnje: između 15. siječnja i 15. srpnja te između 15. rujna i 15. prosinca. Sabor zasjeda izvanredno na zahtjev Predsjednika Republike, Vlade Republike Hrvatske ili većine zastupnika. Predsjednik Hrvatskog sabora može uz prethodno pribavljeno mišljenje klubova zastupnika parlamentarnih stranaka sazvati izvanredno zasjedanje.

Zastupnici u Saboru imaju imunitet. Zastupnik ne može biti pozvan na kaznenu odgovornost, pritvoren ili kažnjen za izraženo mišljenje ili glasovanje u Saboru. Zastupnik ne može biti pritvoren niti se protiv njega može pokrenuti kazneni postupak bez odobrenja Sabora. Zastupnik može biti pritvoren bez odobrenja Sabora samo ako je zatečen da vrši kažnjivo djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju dužem od 5 godina.

Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran ako (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 13.12.2016.):

- podnese ostavku
- ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost
- ukoliko je pravomoćno sudbenom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci
- smrću.

Nadležnosti Hrvatskog sabora su sljedeće:

- odlučuje o donošenju i promjeni Ustava
- donosi zakone
- donosi državni proračun
- odlučuje o ratu i miru

- donosi akte kojima izražava politiku Hrvatskog sabora
- donosi Strategije nacionalne sigurnosti i Strategije obrane Republike Hrvatske
- ostvaruje građanski nadzor nad oružanim snagama i službama sigurnosti Republike Hrvatske
- odlučuje o promjeni granica Republike Hrvatske
- raspisuje referendum
- obavlja izbore, imenovanja i razrješenja, u skladu s Ustavom i zakonom
- nadzire rad Vlade Republike Hrvatske i drugih nositelja javnih dužnosti odgovornih Saboru, u skladu s Ustavom i zakonom
- daje amnestiju za kaznena djela
- obavlja druge poslove utvrđene Ustavom.

Pravo predlagati zakone ima svaki zastupnik, klubovi zastupnika i radna tijela Hrvatskog sabora te Vlada Republike Hrvatske. Zakone proglašava Predsjednik Republike Hrvatske u roku od 8 dana od kada su izglasani u Saboru. Ako Predsjednik Republike smatra da proglašeni zakon nije u skladu s Ustavom, može pokrenuti postupak za ocjenu ustavnosti zakona pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. (<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 13.12.2016.).

7.2. Izvršna vlast

U izvršnu vlast Republike Hrvatske ubrajaju se Predsjednik Republike hrvatske i Vlada Republike Hrvatske.

Predsjednik Republike Hrvatske predstavlja i zastupa Hrvatsku u zemlji i inozemstvu, brine se za redovito i usklađeno djelovanje te za stabilnost državne vlasti, odgovara za obranu neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti zemlje. Predsjednik se bira na neposrednim izborima tajnim glasovanjem na vrijeme od pet godina. Nitko ne može imati mandat više od dva puta. Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u skladu s Ustavom i zakonom, a njezin ustroj, način rada i odlučivanja propisani su Zakonom o Vladi RH i poslovnikom Vlade. Ona predlaže zakone i druge akte Hrvatskom saboru, predlaže državni proračun i završni račun, provodi zakone i druge odluke Sabora, donosi uredbе za izvršenje zakona, vodi vanjsku i unutarnju politiku, usmjerava i nadzire rad državne uprave, brine se o gospodarskom razvitku zemlje, usmjerava djelovanje i razvitak javnih službi, obavlja druge poslove određene

Ustavom i zakonom. Vlada je odgovorna Hrvatskom saboru, a čine je predsjednik, potpredsjednici i ministri. Na temelju saborske odluke o iskazivanju povjerenja Vladi, rješenje o imenovanju premijera donosi predsjednik Republike uz supotpis predsjednika Sabora, a rješenje o imenovanju članova Vlade donosi premijer uz supotpis predsjednika Sabora.

Nakon službenog proglašenja rezultata parlamentarnih izbora predsjednik Republike Hrvatske povjerava mandat za sastavljanje Vlade osobi koja na temelju raspodjele mandata u Hrvatskom saboru i obavljenih konzultacija uživa povjerenje većine svih zastupnika. U pravilu to najčešće znači da predsjednik Republike povjerava mandat predsjedniku one političke stranke koja je relativna pobjednica na parlamentarnim izborima (ona koja je osvojila najveći broj zastupničkih mjesta u Saboru) odnosno čelniku koalicije. Predsjednik može nakon konzultacija mandat za sastav Vlade povjeriti i onoj političkoj opciji koja nije relativni pobjednik parlamentarnih izbora, ali je tu mogućnost potrebno dodatno determinirati. Odmah nakon sastavljanja Vlade, a najkasnije u roku od 30 dana od prihvaćanja mandata, mandatar je dužan program Vlade i Vladu predstaviti Hrvatskom saboru i zatražiti glasovanje o povjerenju. Vlada stupa na dužnost kad joj povjerenje iskaže većina svih zastupnika Hrvatskog sabora. Na temelju odluke Hrvatskog sabora o iskazivanju povjerenja Vladi Republike Hrvatske rješenje o imenovanju predsjednika Vlade donosi predsjednik Republike Hrvatske uz supotpis predsjednika Hrvatskog sabora. U slučaju da odabrani mandatar ne sastavi Vladu u zakonski određenom roku, predsjednik mu može produžiti mandat za još najviše 30 dana. (Šutić, 2011.).

Nakon što Vlada dobije povjerenje Hrvatskog sabora predsjednik Vlade i članovi Vlade pred Hrvatskim saborom daju svečanu prisegu koja glasi (Zakon o Vladi Republike Hrvatske; 101/98):

„Prisežem da ću dužnost člana Vlade savjesno i časno obnašati, poštivati Ustav, zakone i pravni poredak te se zalagati za svekoliki napredak Republike Hrvatske.“

Predsjednik Vlade i članovi Vlade mogu podnijeti ostavku. Predsjednik Vlade podnosi ostavku Hrvatskom saboru i kada to učini, smatra se da su ostavku podnijeli svi članovi Vlade. Članovi Vlade ostavku podnose predsjedniku Vlade. Ako Hrvatski sabor prihvati ostavku predsjednika Vlade, Vlada će obavljati tehničke poslove do imenovanja nove Vlade. Predsjednik Vlade predstavlja Vladu, saziva sjednice i predsjedava im, upravlja radom Vlade i potpisuje akte koje ona donosi. (Šutić, 2011.).

Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u skladu s Ustavom i zakonom. Prema članku 112. Ustava RH Vlada:

- predlaže zakone i druge akte Hrvatskom saboru;
- predlaže državni proračun i završni račun;
- provodi zakone i druge odluke Hrvatskoga sabora;
- donosi uredbe za izvršenje zakona;
- vodi vanjsku i unutarnju politiku;
- usmjerava i nadzire rad državne uprave;
- brine se o gospodarskom razvitku zemlje;
- usmjeravanje djelovanje i razvitak javnih službi;
- obavlja druge poslove određene Ustavom i zakonom. (Šutić, 2011.).

Vlada odlučuje dvotrećinskom većinom svih članova Vlade kada nadležnim državnim tijelima predlaže:

- promjenu Ustava RH;
- udruživanje ili razdruživanje s drugim državama;
- promjenu granica RH;
- raspuštanje Hrvatskog sabora;
- raspisivanje državnog referenduma;
- djelovanje oružanih snaga RH izvan njenih granica. (Šutić, 2011.).

Ustrojstvo, način rada i odlučivanje Vlade propisani su Zakonom o Vladi RH i poslovníkom Vlade.

Vladu RH čine:

1. predsjednik (premijer),
2. potpredsjednici,
3. ministri.

Broj ministarstava koja tvore Vladu podložan je promjenama odnosno za to ne postoji točna zakonska regulativa, stoga je broj ministarstava moguće povećavati ili smanjivati ovisno o konkretnoj političkoj situaciji pobjednika na parlamentarnim izborima.

Predsjednik i članovi Vlade zajednički su odgovorni za odluke koje donosi Vlada, a osobno su odgovorni za svoje područje rada. Predsjednika Vlade u prvotnom Zakonu

imenovao je i razrješavao predsjednik Republike Hrvatske; prema izmjenama i dopunama toga zakona sada to čini Sabor RH. Predsjednik Vlade predstavlja Vladu Hrvatskom saboru i traži glasovanje o povjerenju Vladi. Vlada odlučuje natpolovičnom većinom glasova svih članova Vlade. (Šutić, 2011.).

7.3. Sudbena vlast

Sudbenu vlast, koja je samostalna i neovisna, obavljaju sudovi koji sude na temelju Ustava i zakona. Vrhovni sud, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu zakona i ravnopravnost građana. Ustavni sud, sastavljen od 13 sudaca koje bira Hrvatski sabor na osam godina, odlučuje o suglasnosti zakona i drugih propisa s Ustavom i zakonom, odlučuje u povodu ustavnih tužbi protiv pojedinačnih odluka državnih i drugih tijela, rješava sukob nadležnosti između tijela zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti, odlučuje o odgovornosti predsjednika Republike, nadzire ustavnost programa i djelovanja političkih stranaka i može zabraniti njihov rad, nadzire ustavnost i zakonitost izbora i državnog referenduma i dr. (<http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0>, 14.12.2016.).

Sudbenu vlast obavljaju sudovi. Sudbena vlast je samostalna i neovisna. **Vrhovni sud** Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Predsjednik Vrhovnog suda RH sukladno Zakonu o sudovima predstavlja Vrhovni sud RH, obavlja poslove sudske uprave i druge poslove određene zakonom, Sudskim poslovnikom te Poslovníkom o radu Vrhovnog suda RH. U poslove koje obavlja predsjednik Upravnog suda pripadaju: upravljanje Vrhovnim sudom, ustrojavanje unutarnjeg poslovanja, usklađivanje rada sudskih odjela i drugih ustrojstvenih jedinica, stručni poslovi iz radnih odnosa sudskih službenika i namještenika, poslovi u svezi s predstavkama stranaka na rad suda, poslovi u svezi s imenovanjima i razrješenjima sudaca, stručnim usavršavanjima sudaca, sudskih savjetnika, službenika i namještenika, poslovi vođenja statistike, upravljanje financijsko-materijalnim poslovanjem suda, upravljanje sudskom zgradom, nadzor nad urednim i pravodobnim obavljanjem poslova, suradnja s vrhovnim sudovima drugih država i drugim međudržavnim institucijama za zaštitu prava, davanje obavijesti o radu suda. (Šutić, 2011.).

Vrhovni sud ima Ured predsjednika, kojeg predstavlja predstojnik Ureda, a u kojem se obavljaju protokolarni poslovi koji se odnose na službene posjete predsjedniku i sucima Vrhovnog suda kao i posjete predsjednika i sudaca Vrhovnog suda, poslovi javnog priopćavanja, poslovi prijevoda. Ured organizira obveze predsjednika suda i vodi evidencije i izvješća o poslovima predsjednika, a u Uredu se vode i upisnici i pomoćne knjige svih predmeta sudske uprave. (Šutić, 2011.).

Ustavni sud čini trinaest sudaca koje bira Hrvatski sabor na osam godina iz reda istaknutih pravnika, osobito sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika i sveučilišnih profesora pravnih znanosti. Ustavno sudovanje na području RH uvedeno je 1963.godine.

Ustavno sudovanje u RH dijeli se na dva povijesna razdoblja:

1. ustavno sudovanje u bivšoj Socijalističkoj Republici Hrvatskoj od 1963. do 1990. godine – kad je Hrvatska bila jedna od šest federalnih jedinica (republika) u sastavu bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije;
2. ustavno sudovanje u RH od 1990. do danas – razdoblje nakon stjecanja neovisnosti i samostalnosti RH. (Šutić, 2011.).

Dana 25. srpnja 1990. godine i dotadašnjem Ustavnom sudu Socijalističke Republike Hrvatske izmijenjen je naziv u „Ustavni sud RH“. Prihvaćajući novi ustavni poredak 1990. godine, Ustav RH od 22. prosinca 1990. godine odredio je sastav te sadržaj i granice ovlasti Ustavnog suda RH. Prema Ustavu iz 1990. godine, temeljne ustavne nadležnosti Ustavnog suda koje se nisu značajnije mijenjale do danas su:

- odlučuje o suglasnosti zakona s Ustavom i nadležan je ukinuti zakon ako utvrdi da je neustavan;
- odlučuje o suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom i nadležan je ukinuti ili poništiti drugi propis ako utvrdi da je neustavan ili nezakonit;
- štiti ustavne slobode i prava čovjeka i građanina u postupku pokrenutom ustavnim tužbom;
- rješava sukob nadležnosti između tijela zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti. (Šutić, 2011.).

Djelokrug poslova Ustavnog suda propisan Ustavom RH razrađen je u Ustavnom zakonu o Ustavnom sudu RH koji se donosi u postupku određenom za promjenu Ustava. (Šutić, 2011.).

7.3.1. Nadležnosti Ustavnog suda

Nadležnosti Ustavnog suda su sljedeće:

- odlučuje o suglasnosti zakona s Ustavom Republike Hrvatske
- odlučuje o suglasnosti drugih propisa s Ustavom i zakonom
- može ocjenjivati ustavnost zakona te ustavnost i zakonitost drugih propisa koji su prestali važiti ako od tog prestanka do podnošenja zahtjeva ili prijedloga za pokretanje postupka nije prošlo više od godine dana
- odlučuje povodom ustavnih tužbi protiv pojedinačnih odluka državnih tijela, tijela jedinice lokalne i regionalne samouprave te pravnih osoba s javnim ovlastima kad su tim odlukama povrijeđene temeljne slobode i prava čovjeka i građanina, kao i pravo na lokalnu i regionalnu samoupravu zajamčeno Ustavom
- prati ostvarivanje ustavnosti i zakonitosti te o uočenim pojavama neustavnosti i nezakonitosti izvješćuje Hrvatski sabor
- rješava sukob nadležnosti između tijela zakonodavne, izvršne i sudbene vlasti
- odlučuje, u skladu s Ustavom, o odgovornosti Predsjednika Republike
- nadzire ustavnost programa i djelovanja političkih stranaka i može, u skladu s Ustavom, zabraniti njihov rad
- nadzire ustavnost i zakonitost izbora i državnog referenduma i rješava izborne sporove koji nisu u djelokrugu sudova
- obavlja druge poslove određene Ustavom.
(<https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>, 14.12.2016.).

7.3.2. Državno odvjetništvo

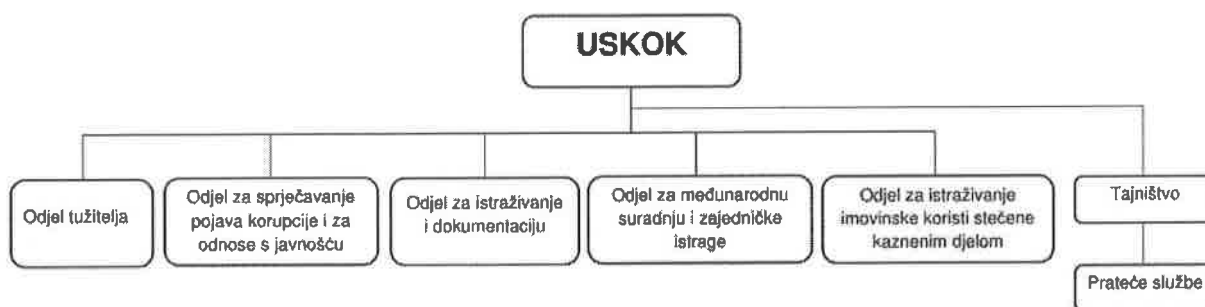
Državno odvjetništvo je, sukladno Ustavu Republike Hrvatske, samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih djela i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima zadaću i cilj da nadzire i prati rad nižih državnih odvjetništava, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zastupa Republiku Hrvatsku, poduzima pravne radnje iz svoje nadležnosti radi zaštite Ustava i zakonitosti pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske, poduzima radnje iz svoje nadležnosti pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, Upravnim sudom Republike Hrvatske, Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske, Visokim prekršajnim sudom Republike Hrvatske, međunarodnim te stranim sudskim i drugim tijelima (Šutić, 2011.).

Na čelu Državnog odvjetništva nalazi se glavni državni odvjetnik koji je odgovoran za rad cjelokupnog državnog odvjetništva. On upravlja državnim odvjetništvom i zastupa državno odvjetništvo. Također, obavlja poslove nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i upravlja Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske.

Na slici 2 možemo vidjeti ustroj Državnog odvjetništva koje se sastoji od dva osnovna dijela. Jedan dio je orijentiran na kazneni dio, a drugi na građansko-upravni dio prava. Poslovne državno-odvjetničke uprave obavlja Ured Glavnog Državnog odvjetnika dok poslove iz nadležnosti državnog odvjetništva obavljaju pojedini odjeli.

Slika 2. Ustroj državnog odvjetništva u RH

Izvor:

[38](https://www.google.hr/search?q=ustroj+dr%C5%BEavnog+odvjetni%C5%A1tva&rlz=1C1GTPM_hrHR514HR514&espv=2&biw=1366&bih=648&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiQmo2etPTQAhVC1hoKHb_tCTYQ_AUICCGB#imgre=czQdjULwpGWJLM%3A, 14.12.2016.).</p></div><div data-bbox=)

8. ODREĐENJE POLITIČKOG SUSTAVA NASTAVNO NA USTAVNO-PRAVNI ODNOS IZMEĐU DRŽAVNOG POGLAVARA I VLADE

Ustavno-pravni odnos između državnog poglavara i Vlade određuje predstavnički, parlamentarni ili polupredsjednički sustav kao svojevrsni prijelazni oblik između čistog predsjedničkog i parlamentarnog sustava. (Šutić, 2011.).

Ustavne promjene 2000. godine okončale su sustav dvojne izvršne vlasti i nadmoćnog položaja predsjednika Republike. Do ustavnih promjena, a u skladu sa doktrinom i načelima tadašnjeg polupredsjedničkog sustava, predsjednik Republike imao je ključnu ulogu u postavljanju predsjednika Vlade i resornih ministara, međutim nakon ustavnih promjena, uvođenjem čistog parlamentarnog sustava funkcija predsjednika pri povjeravanju mandata za sastavljanje Vlade postaje formalna. Drugim riječima, u polupredsjedničkom sustavu predsjednik je imao odlučnu ulogu u postavljanju predsjednika Vlade i ministara, a 2000. godine predsjednik ima još samo formalnu ovlast da povjeri mandat za sastavljanje Vlade osobi koja je u Saboru prethodnim koalicijskim dogovorom ili na temelju apsolutne mandatne većine jedne stranke stvorila preduvjete da uspješno formira Vladu.

Zanimljivo je da u ustrojstvu europskih država općenito dominira parlamentarni sustav, a polupredsjednički je manje zastupljen. Samo Francuska, Rusija, Rumunjska i Ukrajina imaju polupredsjednički sustav. Čisti predsjednički sustav (gdje uopće ne postoji funkcija premijera) više je karakterističan za američke zemlje. U Europi predsjednički sustav, ali s funkcijom premijera, imaju još samo Bjelorusija, Armenija i Azerbejdžan (<http://www.dnevno.hr/ekalendar/na-danasnji-dan/kako-je-hrvatska-od-polupredsjednicke-postala-parlamentarna-republika-2000-70653/#axzz4W70JR1uV>. 15.12.2016.).

9. ZAKLJUČAK

Završetkom ovog diplomskog rada detaljnije sam se upoznala s državnom organizacijom, Ustavom RH te samom diobom vlasti. U svim demokratskim državama postoji dioba vlasti, a u RH se dijeli na zakonodavnu, izvršnu te sudbenu vlast. U RH jamči se i osigurava ravnopravnost, slobode i prava čovjeka i državljanina, te promiče njihov gospodarski i kulturni napredak i socijalno blagostanje. Sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost i ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanje prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode i čovjekova okoliša, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše su vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava. Republika Hrvatska je jedinstvena, nedjeljiva, demokratska i socijalna država. U Republici Hrvatskoj vlast proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljanina.

Načelo diobe vlasti uključuje oblike međusobne suradnje i uzajamne provjere nositelja vlasti propisane Ustavom i zakonom. U Republici Hrvatskoj zakoni moraju biti u suglasnosti s Ustavom, a ostali propisi i s Ustavom i sa zakonom. Svatko je dužan držati se Ustava i zakona i poštivati pravni poredak Republike Hrvatske. Odnosi između državnih organa koji obavljaju u pravilu različite temeljne državne funkcije, različite vlasti, mogu organizacijski i funkcionalno biti različiti, ali je bitno, i tu je stvarni sadržaj načela diobe vlasti, da nijedan od organa odnosno vlasti nije nadmoćan ostalima, već da su svi načelno ravnopravni kako bi se međusobno organizirali i kako bi cjelovit sustav državne vlasti bio ograničen. Prema tome, stvarni sadržaj načela diobe vlasti jest ograničenje vlasti sukladno tome te ustavno i zbiljsko ustrojstvo vlasti kao konkretne države koje primjenjuje načelo diobe vlasti što je unutar njega potpunije izraženo, kroz međusobne ovlasti, ograničenje svih temeljnih državnih organa odnosno vlasti.

Jorena Dymović

LITERATURA

Knjige

1. Pusić, E. (1997) Hrvatska središnja državna uprava i usporedni upravni sustavi, Školska knjiga, Zagreb.
2. Russel, B.(1938) A New Social Analysis by Bertrand Russell 1st imp. London, Allen & Unwin
3. Smerdel, B.(2013) Ustavno uređenje europske Hrvatske, Narodne novine
4. Šutić B. (2011) Državno i političko uređenje Republike Hrvatske, Veleučilište Nikola Tesla u Gospiću, Zagreb.

Internet

1. <http://www.dnevno.hr/ekalendar/na-danasnji-dan/kako-je-hrvatska-od-polupredsjednicke-postala-parlamentarna-republika-2000-70653/#axzz4W70JR1uV>
2. <http://www.hrleksikon.info/definicija/suverenitet.html>
3. <http://www.mvep.hr/hr/o-hrvatskoj/politicko-uredenje/>
4. <http://predsjednica.hr/stranica/4/>
5. <http://www.sabor.hr/Default.aspx?sec=351>
6. <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=4770>
7. <http://www.tourism-club.com/index.php?option=info&task=details&ID=68&entityID=0&Itemid=0&levelID=13&tb=0>
8. <https://uprava.gov.hr/o-ministarstvu/ustrojstvo/uprava-za-politicki-sustav-drzavnu-upravu-te-lokalnu-i-podrucnu-regionalnu-samoupravu/o-drzavnoj-upravi/ustrojstvo-drzavne-uprave-i-struktura-upravljanja/706>
9. <https://uprava.gov.hr/print.aspx?id=12520&url=print>
10. <https://vlada.gov.hr/kako-funkcionira-vlada/64>

POPIS SLIKA

Broj	Slika	Broj stranice
1.	Funkcioniranje Vlade	17
2.	Ustroj državnog odvjetništva u RH	38